TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL Infotehnoloogia teaduskond Informaatikainstituut Infosüsteemide õppetool

Muusikaedastusteenus

Andmebaasid I (IDU0220)

Üliõpilane: Ain-Joonas Toose,

Oliver Tiit

Õpperühm: IAPB45 Matrikli nr: 134301,13

e-meil: <u>Ain.Joonas.Toose@</u>

gmail.com

Juhendaja: Erki Eessaar

Tallinn 2015

Sisukord

1	STRATEEGIA ETAPP	6
	1.1 Terviksüsteemi üldvaade	6
	1.1.1 Organisatsiooni eesmärgid	
	1.1.2 Infosüsteemi eesmärgid	
	1.1.3 Lausendid	
	1.1.4 Põhiobjektid	
	1.1.5 Põhiprotsessid	
	1.1.6 Põhilised sündmused	
	1.1.7 Tegutsejad	
	1.1.8 Asukohad	6
	1.1.9 Terviksüsteemi tükeldus allsüsteemideks	
	1.1.9.1 Pädevusalad	ا ع
	1.1.9.3 Registrid	7
	1.1.9.3 Registrid	7
	1.2.1 Eesmärgid	7
	1.2.2 Allsüsteemi kasutavad pädevusalad	7
	1.2.3 Allsüsteemi poolt kasutatavad registrid	
	1.2.4 Allsüsteemi ühe põhiprotsessi tegevusdiagramm	
	1.2.5 Allsüsteemi kasutusjuhtude eskiismudel	7
	1.2.6 Mittefunktsionaalsed nõuded	7
	1.3 FUNKTSIONAALSE ALLSÜSTEEMI X TEENINDATAVA REGISTRI Y ESKIISMUDELID	
	1.3.1 Eesmärgid	
	1.3.2 Registrit kasutavad pädevusalad	
	1.3.3 Registrit teenindavad funktsionaalsed allsüsteemid	
	1.3.4 Infovajadused, mida register aitab rahuldada	
	1.3.5 Seosed teiste registritega	
	1.3.7 Registri kontseptuaalne eskiismudel	
2	DETAILANALÜÜSI ETAPP	9
	2.1 FUNKTSIONAALSE ALLSÜSTEEMI X DETAILANALÜÜS	ç
	2.1.1 Kasutusjuhtude mudel	9
	2.2 FUNKTSIONAALSE ALLSÜSTEEMI X KASUTATAVATE REGISTRITE DETAILANALÜÜS	
	2.2.1 Kontseptuaalne andmemudel	
	2.2.1.1 Olemi-suhte diagramm	
	2.2.1.2 Olemitüüpide definitsioonid	
	2.2.2 Andmebaasioperatsioonide lepingud	
	2.2.3 Registri põhiobjekti seisundidiagramm	
	2.3 CRUD MAATRIKS	
	2.4 Infosüsteemi rollide kirjeldused	
_		
3	LOOGILINE DISAIN	
	3.1 Funktsionaalse allsüsteemi X loogiline disain	
	3.1.1 Realiseeritavad töökohad	
	3.1.2 Reaalsete kasutusjuhtude kirjeldused	
	3.2 FUNKTSIONAALSE ALLSÜSTEEMI X KASUTATAVATE REGISTRITE LOOGILINE DISAIN	
	3.2.1 Loogiline andmebaasiskeem	
	3.2.1.1 Andmebaasi diagramm	
	3.2.1.2 Tabelite kirjeldus	
	3.2.1.4 Tabelite detailsed kirjeldused	
	3.2.2 Klassifikaatorite väärtused	
,		
4	SÜSTEEMI TEHNILINE ARHITEKTUUR	13

	4.1 4.2		PROTOTÜÜPSÜSTEEM	
5 FUNKTSIONAALSE ALLSÜSTEEMI X KASUTATAVATE REGISTRITE FÜÜSILINE D 14			E DISAIN	
	5.3 5.4 5.5 5.5.1 5.5.2 5.6 5.6.1 5.6.2 5.6.2 5.6.2	ANDMEM VAATED. ANDMEBI INDEKSID Posts Oraci TURVAMI Posts 5.1.1 5.1.2 Oraci 5.2.1 5.2.2 ESIALGNI Posts	KTSIOONANALÜÜS. AASISERVERIS TALLETATUD RUTIINID. D. GreSQL. EETMETE DISAIN. GreSQL. Infosüsteemi ja andmebaasi rollide vastavustabel. Andmebaasi rollidele antud õigused. Infosüsteemi ja andmebaasi rollide vastavustabel. Andmebaasi rollidele antud õigused. Ele. Infosüsteemi ja andmebaasi rollide vastavustabel. Andmebaasi rollidele antud õigused. Ele. Infosüsteemi ja andmebaasi rollide vastavustabel. Andmebaasi rollidele antud õigused. Ele. Ele. Ele.	
6		KLASSIFI	IKAATORITE VÄÄRTUSTAMISE SQL LAUSEDIOON POSTGRESQLIS	15
	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 6.7 6.8 6.9 6.10 6.10. 6.10. 6.10. 6.11 6.12 6.13 6.14 6.15	ANDMEBA SKEEMID DOMEEN TABELID VAATED. PROTSEI TRIGERI REEGLID 1 Vå 2 Tå 3 Fu TÄIENDA' ANDMEBA PÄRINGU ROLLID J ÕIGUSTE ANDMEBA 1 Da 2 Ta 3 Ar 4 Vå 5 Ind 6 Fu 7 Re	AASI LOOMINE. DUURSED KEELED. FUNKTSIOONID JA TRIGERID. OONID. OONID. DUURSED kiele lisatavad indeksid. Biendavad sekundaarsed indeksid. JAARINE TESTANDMETE LISAMINE. AASI STATISTIKA KOGUMINE. J TÄITMISPLAANI NÄIDE. JA KASUTAJAD. E JAGAMINE. AASIOBJEKTIDE KUSTUTAMINE. DIE HORDEN LISAMINE. DIE HORDEN LISAMI	
7	7.1 7.2 7.3	ANDMEBA SKEEMID TABELID. ARVUJAD	AASI KOHANDAMINE KEELE- JA KULTUURIKESKKONNALE	19 19 19

7	7.6	Sünonüümid	19
7		Vaated	
7	7.8 F	Paketid, andmebaasiserveris talletatud rutiinid	19
7		Trigerid	
7	7.10	Täiendavate testandmete lisamine	20
7		NDEKSID	
	7.11.1		20
	7.11.2		
	7.11.3		
7	7.12 <i>A</i>	Andmebaasi statistika kogumine	
7		Päringu täitmisplaani näide	
7	7.14 F	Rollid ja kasutajad	20
7		ÕIGUSTE JAGAMINE	
7	7.16 <i>A</i>	Andmebaasiobjektide kustutamise SQL laused	20
	7.16.1		
	7.16.2	2 Arvujada generaatorite kustutamine	20
	7.16.3		
	7.16.4	4 Vaadete kustutamine	20
	7.16.5	5 Indeksite kustutamine	21
	7.16.6	6 Pakettide kustutamine	. 21
	7.16.7		
	7.16.8		
_	1/ 4 011	• •	
8	KASU	JTATUD MATERJALID	27

NB! Kõik üliõpilased, kes ei tee õppeainetes Andmebaasid I või Andmebaaside projekteerimine iseseisvat tööd kasutades MS Access andmebaasisüsteemi, peavad selle õppeaine iseseisva töö dokumendi lõpus esitama andmebaasi tabelite ja kitsenduste loomise SQL laused. Kes kasutavad MS Accessi, need taolisi lauseid esitama ei pea.

AUTORIDEKLARATSIOON

Kinnitan, et olen koostanud antud töö iseseisvalt ning seda ei ole kellegi teise poolt varem hindamiseks/arvestuse saamiseks esitatud. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, olulised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on töös viidatud.

Ain-Joonas Toose	Oliver Tiit

1 Strateegia etapp

1.1 Terviksüsteemi üldvaade

1.1.1 Organisatsiooni eesmärgid

Anda kasutajale ligipääs muusikale lihtsalt ja alati ligipääsetaval viisil. Anda era- kui ka juriidilisest isikust artistil võimalus teenida otseselt kasumit läbi oma lugude ning nende kogumite pakkumise.

Teenida kasumit loodavas tarkvaras jagatud reklaamide edastamise läbi.

1.1.2 Infosüsteemi eesmärgid

Infosüsteem peab andma kasutajale keskkonna muusikalugude jagamiseks, ja haldamiseks. Võimaldama kasutajal luua kasutaja-spetsiifilisi *playliste* ning artistil jagada oma muusikalugusid ning nende kogumeid.

Tarkvara peab võimaldama kasutajal kuulata infosüsteemis jagatud lugusid.

1.1.3 Lausendid

1.1.4 Põhiobjektid

Üldmõisted	Muusikaedastusteenuse infosüsteemi mõisted.
Kasutajad	Kuulaja, artist, moderaator
Võtmetegevused	Muusikalugude grupeerimine(<i>playlistide</i> moodustamine), müük, reklaam.
Võtmeressursid	Muusikalood.
Müügi- ja turunduskanalid	Internetis reklaamifirma läbi pakutavad reklaamid. Sotsiaalmeediakanalites rakendatavad reklaamid. Artistid.
Sihtgrupid	Muusika kuulajad, artistid. Artisti juriidiline esindaja(plaadifirma), reklaamifirma.
Kulu	Veebikeskkonna ülal hoidmine. <i>Back-endi</i> ülal hoidmine.
Tulu	Reklaamifirma poolt pakutavate reklaamide esitamisest saadud tulu. Artistilt küsitav protsent tema tuludest.

1.1.5 Põhiprotsessid

1.1.6 Põhilised sündmused

1.1.7 Tegutsejad

Antud infosüsteemis olevad tegutsejad on muusika kuulajad,artistid kui sisu pakkujad ning organisatsioonis töötavad moderaatorid.

1.1.8 Asukohad

1.1.9 Terviksüsteemi tükeldus allsüsteemideks

1.1.9.1 Pädevusalad

Organisatsiooni sisesed pädevusalad.

- · Artist toodab aktiivselt sisu infosüsteemile, jagab ja müüd.
- Kuulaja kasutab artisti poolt toodetud sisu, jagab ja grupeerib neid playlistideks.
- Moderaator kontrollib toodetud sisu seaduslikkust ning vajadusel teeb muudatusi.

Organisatsiooni välised pädevusalad.

1.1.9.2 Funktsionaalsed allsüsteemid

Sisulised allsüsteemid (seotud organisatsiooni põhitegevusega).

Infosüsteemil on üks funktsionaalne allsüsteem – muusikalugude arvestus.

Administratiivsed allsüsteemid (võivad olla kasutusel paljudes erinevates organisatsioonides, mille tegevusalad ja eesmärgid on erinevad).

1.1.9.3 Registrid

Sisulised registrid (seotud organisatsiooni põhitegevusega).

- Muusikalugude register.
- Playlistide register.
- Albumite register.

Administratiivsed registrid (võivad olla kasutusel paljudes erinevates organisatsioonides, mille tegevusalad ja eesmärgid on erinevad).

- Kasutajate register.
- Kuulajate register.
- Artistide register.
- Moderaatorite register.

1.2 Funktsionaalse allsüsteemi X eskiismudelid

Tuleb valida allsüsteem, mis on seotud organisatsiooni põhitegevustega. Soovitan tungivalt mitte valida teemaks transaktsiooniliste andmete haldamise allsüsteemi, vaid mõne põhiandmete haldamise allsüsteemi. Näiteks selle asemel, et valida teemaks tellimuste allsüsteem, valige teemaks kaupade allsüsteem; selle asemel, et valida teemaks piletite allsüsteem, valige teemaks ürituste või filmide allsüsteem.

1.2.1 Eesmärgid

1.2.2 Allsüsteemi kasutavad pädevusalad

1.2.3 Allsüsteemi poolt kasutatavad registrid

1.2.4 Allsüsteemi ühe põhiprotsessi tegevusdiagramm

1.2.5 Allsüsteemi kasutusjuhtude eskiismudel

Kasutusjuhtude mudel peab kirjeldama vähemalt kahte tegutsejat.

1.2.6 Mittefunktsionaalsed nõuded

Tüüp	Nõude kirjeldus
andmebaasi- süsteem	
arendusvahendid	
keel	

Tüüp	Nõude kirjeldus
kasutajaliides	
töökiirus	
töökindlus	
	Taasteaja siht (<i>recovery time objective</i>)("maksimaalne talutav süsteemi käideldamatuse kestus pärast intsidenti" (AKIT, 2015)):
	Taasteseisu siht (<i>recovery point objective</i>)("intsidendijärgsele taastele seatud eesmärk ajahetkena, millele eelnevad andmed peavad olema täielikult taastatud (näiteks eelmine tund, eelmine tööpäev, eelmine nädal)"(AKIT, 2015)):
varukoopiad	
turvalisus	Kui parooli hoitakse andmebaasis, siis ei tohi see olla avatekst, vaid peab olema parooli räsiväärtus, mis on leitud selle parooli jaoks genereeritud soola kasutades.

1.3 Funktsionaalse allsüsteemi X teenindatava registri Y eskiismudelid

1.3.1 Eesmärgid

1.3.2 Registrit kasutavad pädevusalad

1.3.3 Registrit teenindavad funktsionaalsed allsüsteemid

1.3.4 Infovajadused, mida register aitab rahuldada

1.3.5 Seosed teiste registritega

1.3.6 Ärireeglid

1.3.7 Registri kontseptuaalne eskiismudel

2 Detailanalüüsi etapp

Detailselt tuleb uurida ühte funktsionaalset allsüsteemi ja selle kasutatavaid registreid.

2.1 Funktsionaalse allsüsteemi X detailanalüüs

2.1.1 Kasutusjuhtude mudel

Punasega viidatakse andmebaasioperatsioonidele, mis seisnevad ainult andmete lugemises. **Sinisega** viidatakse andmebaasioperatsioonidele, mis tegelevad andmebaasis andmete muutmisega.

2.2 Funktsionaalse allsüsteemi X kasutatavate registrite detailanalüüs

2.2.1 Kontseptuaalne andmemudel

Kontseptuaalses andmemudelis peab olema kirjeldatud vähemalt seitse olemitüüpi.

2.2.1.1 Olemi-suhte diagramm

2.2.1.2 Olemitüüpide definitsioonid

Olemitüübi nimi (aliased)	Kuuluvus registrisse	Definitsioon

2.2.1.3 Atribuutide definitsioonid

Olemitüübi	Atribuudi	Atribuudi definitsioon	Näiteväärtus
nimi	nimi		

Olemitüübi nimi	Atribuudi nimi	Atribuudi definitsioon	Näiteväärtus

2.2.2 Andmebaasioperatsioonide lepingud

Tuleb kirja panna andmete lisamise/muutmise/kustutamise operatsioonid, millele viidatakse laiendatud formaadis kasutusjuhtudes.

2.2.3 Registri põhiobjekti seisundidiagramm

2.3 CRUD maatriks

2.4 Infosüsteemi rollide kirjeldused

Rolli nimi	Kirjeldus

3 Loogiline disain

3.1 Funktsionaalse allsüsteemi X loogiline disain

3.1.1 Realiseeritavad töökohad

3.1.2 Reaalsete kasutusjuhtude kirjeldused

Üks kasutusjuht tuleb kirjutada lahti reaalse kasutusjuhu formaadis.

3.2 Funktsionaalse allsüsteemi X kasutatavate registrite loogiline disain

3.2.1 Loogiline andmebaasiskeem

3.2.1.1 Andmebaasi diagramm

3.2.1.2 Tabelite kirjeldus

	Millise olemitüübi, atribuudi või seosetüübi põhjal on loodud?

3.2.1.3 Domeenide detailsed kirjeldused

	Baas- andmetüüp		Vaike- väärtus	Kohustuslik

3.2.1.4 Tabelite detailsed kirjeldused

Veeru nimi		Tüübi/ domeeni nimi	 	Vaike- väärtus	Kohustuslik
	401110011		raartaooa	<u>vaartao</u>	

3.2.2 Klassifikaatorite väärtused

Klassifikaatori tabeli nimi	Koodide omadused	Koodid	Koodile vastav nimetus

4 Süsteemi tehniline arhitektuur

- 4.1 Esmane prototüüp
 - 4.2 Töötav süsteem

5 Funktsionaalse allsüsteemi X kasutatavate registrite füüsiline disain

5.1 Transaktsioonanalüüs

Tuleb teha ühe transaktsiooni kohta.

5.2 Andmemahtude hinnang

Tabeli nimi	Lisatavate ridade hulk andmebaasi töölerakendamisel	Keskmine ridade lisandumine kuus andmebaasi ekspluatatsiooni käigus

5.3 Vaated

Vaate nimi	Põhjendus, miks läheb vaja just sellist vaadet

5.4 Andmebaasiserveris talletatud rutiinid

Rutiini nimi	Andmebaasioperatsioon(id), mida see rutiin realiseerib

5.5 Indeksid

5.5.1 PostgreSQL

5.5.2 Oracle

5.6 Turvameetmete disain

5.6.1 PostgreSQL

- 5.6.1.1 Infosüsteemi ja andmebaasi rollide vastavustabel
 - 5.6.1.2 Andmebaasi rollidele antud õigused

5.6.2 Oracle

- 5.6.2.1 Infosüsteemi ja andmebaasi rollide vastavustabel
 - 5.6.2.2 Andmebaasi rollidele antud õigused
- 5.7 Esialgne andmete varundamise ja taastamise strateegia
 - 5.7.1 PostgreSQL
 - **5.7.2 Oracle**
 - 5.8 Klassifikaatorite väärtustamise SQL laused

6 Realisatsioon PostgreSQLis

6.1 Andmebaasi loomine

6.2 Skeemid

6.3 Domeenid

6.4 Tabelid ja arvujada generaatorid

Andmebaasis tuleb luua vähemalt seitse tabelit. Surrogaatvõtmete väärtuste genereerimiseks tuleb kasutada arvujada generaatoreid.

6.5 Vaated

Kõik suuremad päringud tuleb realiseerida vaadetena.

6.6 Protseduursed keeled

6.7 Trigeri funktsioonid ja trigerid

Peab olema kasutatud vähemalt kahte trigerit või reeglit, mis teevad midagi muud kui tabeli ja arvujada generaatori sidumine või ON UPDATE CASCADE kompenseeriva tegevuse realiseerimine välisvõtmete korral.

6.8 Reeglid

6.9 Funktsioonid

Tuleb luua vähemalt kolm funktsiooni, mis pole seotud trigeritega ja mille poole rakendusest pöördutakse.

6.10 Indeksid

6.10.	I Valisvotmetele lisatavad indeksid
6.10.2	Täiendavad sekundaarsed indeksid

- 6.10.3 Funktsioonil põhinevad indeksid
- 6.11 Täiendavate testandmete lisamine

Kõigis tabelites peavad olema testandmed (minimaalselt kolm rida).

- 6.12 Andmebaasi statistika kogumine
 - 6.13 Päringu täitmisplaani näide

Tuleb esitada ühe päringu kohta.

- 6.14 Rollid ja kasutajad
- 6.15 Õiguste jagamine
- 6.16 Andmebaasiobjektide kustutamine
 - 6.16.1 Domeenide kustutamine
 - 6.16.2 Tabelite kustutamine
- 6.16.3 Arvujada generaatorite kustutamine

- 6.16.4 Vaadete kustutamine
- 6.16.5 Indeksite kustutamine
- 6.16.6 Funktsioonide ja trigerite kustutamine
 - 6.16.7 Reeglite kustutamine
 - 6.16.8 Kasutajate ja rollide kustutamine

7 Realisatsioon Oracles

7.1 Andmebaasi kohandamine keele- ja kultuurikeskkonnale

7.2 Skeemid

7.3 Tabelid

Andmebaasis tuleb luua vähemalt seitse tabelit.

7.4 Arvujada generaatorid

Surrogaatvõtmete väärtuste genereerimiseks tuleb kasutada arvujada generaatoreid.

7.5 Tabelite ja arvujada generaatorite sidumine

7.6 Sünonüümid

7.7 Vaated

Kõik suuremad päringud tuleb realiseerida vaadetena.

7.8 Paketid, andmebaasiserveris talletatud rutiinid

Tuleb luua vähemalt kolm protseduuri/funktsiooni, mis pole seotud trigeritega ja mille poole rakendusest pöördutakse. Tuleb luua vähemalt üks pakett.

7.9 Trigerid

Peab olema kasutatud vähemalt kahte trigerit, mis teevad midagi muud kui tabeli ja arvujada generaatori sidumine või ON UPDATE CASCADE kompenseeriva tegevuse realiseerimine välisvõtmete korral.

7.10 Täiendavate testandmete lisamine

Kõigis tabelites peavad olema testandmed (minimaalselt kolm rida).

7.11 Indeksid

- 7.11.1 Välisvõtmetele lisatavad indeksid
- 7.11.2 Täiendavad sekundaarsed indeksid
 - 7.11.3 Funktsioonil põhinevad indeksid
 - 7.12 Andmebaasi statistika kogumine
 - 7.13 Päringu täitmisplaani näide

Tuleb esitada ühe päringu kohta.

- 7.14 Rollid ja kasutajad
- 7.15 Õiguste jagamine
- 7.16 Andmebaasiobjektide kustutamise SQL laused
 - 7.16.1 Tabelite kustutamine

7.16.2 Arvujada generaatorite kustutamine

- 7.16.3 Sünonüümide kustutamine
 - 7.16.4 Vaadete kustutamine
 - 7.16.5 Indeksite kustutamine
 - 7.16.6 Pakettide kustutamine
 - 7.16.7 Trigerite kustutamine
- 7.16.8 Kasutajate ja rollide kustutamine

8 Kasutatud materjalid

1. AKIT. Andmekaitse ja infoturbe seletussõnastik. [WWW] http://akit.cyber.ee/ (01.02.2015)